

MEER DAN WIJZELF

**DE DOMINICAANSE PROJECTEN EN HUN ZENDING
2013-2017**

***Een uitgave van het Dominicaans Platform Nederland
mei 2013***

Dominicaans Platform Nederland
Karin Bornhijm, secretaris
2^e Barendrechtseweg 201,
2991 GK Barendrecht
bornhijm43@zonnet.nl
www.dominicanen.nl

Inhoudsopgave

	pag.
Voorwoord	4
1. Terugblik, stand van zaken en voornemens	6
2. De dominicaanse zending, een algemene typering	9
3. De dominicaanse zending in de huidige Nederlandse context	13
4. De dominicaanse projecten en hun relatie met het DPN	16
5. Projectcriteria dominicaanse projecten	21

Voorwoord

“Het gaat (in de dominicaanse spiritualiteit) om de wereld van God en de wereld van mensen, in-één. Onze mensenwereld in tijd en ruimte is de wereld van God. De zaak van God is echter voor ons de zaak van mensen. En wat de mens na aan het hart ligt is ook God nabij, is de zaak van God. Daardoor kunnen en moeten we in de loop van de geschiedenis accenten in onze dominicaanse spiritualiteit verleggen, terwijl die spiritualiteit, in haar veranderingen, toch dezelfde is en niettemin anders”. Dat schreef Edward Schillebeeckx in 1954. Zestig jaar nadat hij deze woorden schreef, zijn zij nog altijd waar. Steeds weer staan dominicaanse mensen en instellingen voor de opgave hun zending – de opdracht om ‘heil van Godswege’ te verkondigen – opnieuw te doordenken en te formuleren. De dominicaanse zending is daarom principieel ‘werk in uitvoering’. Zij blijft geworteld ín en gevoed dóór het Evangelie, maar neemt op elke tijd en plaats steeds weer nieuwe gestalten aan.

De nota ‘Meer dan wijzelf’ die ik u hierbij namens het Dominicaans Platform Nederland (DPN) aanbied, is eveneens een ‘werk in uitvoering’. Zij heeft betrekking op de periode 2013 tot 2017 en richt zich in het bijzonder tot de zogeheten ‘dominicaanse projecten’ die aan de aandacht en het toezicht van het DPN zijn toevertrouwd. De nota valt uiteen in drie onderdelen:

- Paragraaf 1 schetst, bij wijze van inleiding, de voorgeschiedenis van het DPN en de huidige stand van zaken.
- Paragraaf 2 en 3 handelen over de dominicaanse zending, in het algemeen (2) en toegespitst op de huidige Nederlandse context (3). Doel van deze paragrafen is een visie aan te reiken, inspiratie te bieden en een inhoudelijk toetsingskader te scheppen

voor allen die in de projecten aan de dominicaanse zending gestalte willen geven.

- Paragraaf 4 en 5 beschrijft de relatie tussen de projecten en het DPN (4) en de criteria die het DPN hanteert bij subsidieverstrekking aan de projecten (5). Deze criteria hebben betrekking op inhoud, activiteiten, organisatie, financiën en samenwerking.

Mensen kunnen niet hun eigen zin zijn. We zijn als mensen aan elkaar toevertrouwd. De titel 'Meer dan wijzelf' wijst op wat volgens het DPN anno 2013 fundamenteel is voor de dominicaanse zending: in een verbrokkelde en individualiserende samenleving en geloofsgemeenschap werken aan verbondenheid tussen mensen.

Deze zending zullen de projecten en ook wijzelf als DPN met des te meer vrucht kunnen behartigen wanneer wij ons bewust zijn van onze onderlinge verbondenheid. Ook deze dominicaanse verbondenheid blijft een 'werk in uitvoering'. En ook hiervoor luidt het motto: 'Meer dan wijzelf'.

Jan van Hooydonk
voorzitter Dominicaans Platform Nederland
Utrecht, 13 mei 2013

1. Terugblik, stand van zaken en voornemens

Tot voor enige decennia lag de zaak van de dominicaanse zending in Nederland in handen van de broeders en de zusters. Sinds de laatste decennia van de vorige eeuw zijn zij in tal en kracht afgenomen. Met name binnen de kring van de broeders zijn in de afgelopen tijd projecten opgestart om in hun geest het werk van de dominicaanse zending voort te zetten. De huidige projecten geven de dominicaanse zending vorm door zich, binnen de actuele religieuze, culturele en sociale werkelijkheid van Nederland, te richten op toerusting, vorming, bezinning en spiritualiteit, theologisch en filosofisch cursuswerk en theologische studie. De dominicaanse zending is de bestaansreden van deze projecten.

Van deze projecten kwam het DSTS rechtstreeks voort uit een initiatief van het provinciaal kapittel van de broeders dominicanen; aan de andere projecten (vormingscentrum dominicanenklooster Huissen en het Thomashuis/het Wasdom in Zwolle) lag een lokale samenwerking tussen broeders, zusters en later ook lekendominicanen ten grondslag. Van recenter datum zijn het Plein van Siena (Amsterdam) en de Kloostertuin (Rotterdam), als vrucht van de dominicaanse parochies aldaar.

Het bestuur van de Nederlandse provincie van de dominicanen heeft de afgelopen decennia grotendeels garant gestaan voor de financiering van deze projecten, in elk geval voor het DSTS, en de projecten in Huissen en Zwolle. Deze projecten, al dan niet voorzien van een zelfstandig stichtingsbestuur, dienden inhoudelijk en financieel verantwoording af te leggen aan de Nederlandse dominicanen.

Op 16 februari 2006 is de Stichting Dominicaans Platform Nederland (DPN) statutair opgericht door de verschillende besturen van

de gezamenlijke dominicaanse geledingen in Nederland (broeders, zusters, leken: het Dominicaans Besturen Beraad, DBB). Deze geledingen wilden hiermee hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de dominicaanse projecten (het was intussen niet meer een zaak van de broeders alleen) in handen leggen van het DPN-bestuur. Deze overdracht heeft zich in de afgelopen jaren geleidelijk aan gerealiseerd. Reden hiervan is de verminderde bestuurskracht bij met name de broeders en de zusters. Taak van het DPN is het, volgens de statuten, om:

- “(art. 2.1.) het voortbestaan van de dominicaanse zending in Nederland te waarborgen (onverlet de activiteiten in dezen van de individuele dominicaanse geledingen zelf), door het ontwikkelen, steunen en stimuleren van projecten en activiteiten van de dominicaanse beweging [...];
- (art. 2.2.) te trachten dit doel te verwezenlijken door:
 - Het in gesprek gaan met de dominicaanse projecten en het ontwikkelen van een steeds aangepaste visie op het dominicaanse werk;
 - Het beheren en werven van fondsen;
 - Het inhoudelijk en financieel toezicht houden op de besturen van de dominicaanse projecten die zijn ondergebracht bij het DPN;
 - Actief te wijzen op de mogelijkheid tot het opzetten van projecten en activiteiten in de lijn van de dominicaanse zending;
 - Het beëindigen van de financiële tegemoetkoming aan projecten en activiteiten die niet meer in de lijn liggen van de dominicaanse zending.”

De taak die voorheen het bestuur van de Nederlandse dominicanen had ten aanzien van de dominicaanse projecten, is door het DBB in handen gelegd van het DPN. Het DPN heeft zijn missie

ontvangen van het DBB en wel om met de projecten en hun besturen te overleggen, hun inhoudelijke en financiële verslagen te toetsen en bij hen de zaak van de dominicaanse zending te behartigen.

Per 1 juli 2012 vallen onder de financiële en inhoudelijke verantwoordelijkheid van het DPN de volgende projecten: de Stichting Dominicaans Studiecentrum voor Theologie en Samenleving, de Stichting Dominicanenklooster Huissen, het Thomashuis en het Wasdom als onderdeel van de Stichting Dominicanenklooster Zwolle, de Stichting Plein van Siena, de Stichting de Kloostertuin. Subsiëring aan deze stichtingen door het DPN geschiedt door middelen die aan het DPN ter beschikking gesteld worden door met name de broeders, maar in toenemende mate ook door de zusters en door de leken. Het DPN besluit over deze subsidiëringen op eigen verantwoordelijkheid, maar legt wel verantwoording af aan het DBB en de daarin vertegenwoordigde rechtspersonen: de Nederlandse provincie der dominicanen, de monialen, de zustercongregaties en de dominicaanse lekengeenschap.

In de eerste jaren hield het DPN zich met name bezig met het financiële toezicht op en het subsidiëren van de projecten. Dat doet het uiteraard nog steeds, maar daarnaast zijn sinds 2010 de contacten met de projecten geïntensiveerd en heeft het DPN geprobeerd als relatief nieuwe instantie binnen dominicaans Nederland zijn taken en bevoegdheden naar de projecten toe te verduidelijken, uiteraard met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van de projectbesturen. Het DPN heeft bovendien, daartoe mede gestimuleerd door het DBB én op verzoek van de projecten zelf, het onderlinge overleg en de samenwerking tussen de projecten (het coördinatoren-/directeurenoverleg) bevorderd en wil dit ook blijven faciliteren. Ook heeft het DPN, eveneens daarin gestimuleerd door het DBB,

zich ervoor geijverd de dominicaanse zending als overkoepelende zaak van de projecten sterker te promoten. Daarom is het DPN voornemens om jaarlijks onder zijn voorzitterschap met de projecten te overleggen over wat van gezamenlijk belang is voor de projecten en om in het kader daarvan op gezette tijden een gezamenlijke conferentie over 'de dominicaanse zending nu' te organiseren; de projecten zelf zijn voor een groot deel hiervan de dragers. Op instigatie van het DPN zullen bovendien de coördinatoren/directeuren van de projecten voor nieuwe medewerkers en bestuursleden een (nieuwe) cursus 'Dominicaans, hoe zo?' opzetten. Over al deze zaken zijn in 2012 goede afspraken gemaakt met de projecten en hun besturen (over de uitwerking daarvan zie paragraaf 4). Ook is afgesproken dat het DPN een nieuwe nota over de dominicaanse zending schrijft, de onderhavige, en wel ter vervanging van de nota *Omwille van de voortgang van de zending* van januari 2009. Deze nieuwe nota geldt voor de periode 2013-2017; daarna verschijnt er weer een bijgestelde versie. De totstandkoming van deze nota geschiedt na overleg met de projecten, maar wel op de eigen uiteindelijke verantwoordelijkheid van het DPN.

2. De dominicaanse zending, een algemene typering

De dominicaanse zending vindt haar missie niet in zichzelf, ze is niet een product dat om zichzelfswille aan de man of vrouw gebracht moet worden. De dominicaanse zending vindt immers haar oorsprong in het besef zelf gezonden te *worden* en wel om in het voetspoor van Dominicus (± 1170-1221) en de dominicaanse beweging sindsdien "te prediken met het oog op het heil van de zielen". Dominicus' zending kwam het meest pregnant tot uitdrukking toen hij in 1217, een paar maanden na de oprichting van de orde, de jonge en nog relatief kleine groep medebroeders op-

splitste door hen twee aan twee over Europa uit te sturen – net zoals Jezus zijn leerlingen twee aan twee uitzond om het rijk Gods te verkondigen (Mc. 6,7-13; Lc. 10,1-11). Sinds het begin van de orde vindt de dominicaanse zending plaats, als mensen “zorg willen dragen voor hun eigen heil en dat van anderen en op deugdzame en religieuze wijze leven, als evangelische mensen, die de voetstappen van hun heiland volgen, met en over God sprekend, in zichzelf en met hun medemensen” (LCO, Fundamentele constitutie, § II).

Het besef gezonden te worden en in de voetsporen van Jezus van Nazaret te treden, is in de dominicaanse traditie onlosmakelijk verbonden met het appel om van het heil in Jezus van Godswege te getuigen en dit heil onder woorden te brengen. Ontvankelijkheid voor Gods woord, contemplatie en gebed, staan daarom in nauwste samenhang met de verkondiging en interpretatie van datzelfde woord. Staande te midden van het volk van God dat Jezus wil navolgen, legt de dominicaanse beweging - al meetrekkend met dat volk en als deel ervan - zich er voortdurend op toe om signalen van heil en onheil, geluk en ongeluk en in samenhang daarmee van waarheid of onwaarheid op te vangen en deze in het licht van het evangelie te verwoorden. Deze verwoording is geworteld in de voortdurende dialoog met mensen en met het evangelie. Het doel van deze verwoording is om heil, perspectief en oriëntatie van Godswege voor mensen dichterbij te brengen. Het gaat daarbij om heil dat in de concrete omstandigheden van mensen perspectief en verlossing biedt, niet om louter abstracte heilswaarheden. Gods heil wil zich immers telkens opnieuw in het hier en nu belichamen.

Omdat het in de dominicaanse zending om heil en waarheid *in concreto* gaat, worden er aan deze zending hoge eisen gesteld. Aan de kant van de ontvankelijkheid komt het erop aan dat deze zo zorgvuldig mogelijk wordt afgesteld op signalen van wat

mensen in hun concrete context beroert: hun verlangen, hoop en pijn. Aan de kant van de verkondiging komt het erop aan dat deze een zo adequaat mogelijke respons is op deze signalen. De verkondiging kan alleen adequaat zijn als ze een adequate lezing is van de Schrift en van Gods belofte die daaruit spreekt. Maar een adequate lezing van de Schrift kan het op haar beurt niet stellen zonder een even adequaat 'lezen' van de fundamentele aspiraties en frustraties van mensen in hun concrete leven. Dat dominicaanse mensen studeren, is geen doel op zich, maar dient om zo geloofwaardig mogelijk de verbinding te leggen tussen evangelie en hedendaagse bestaanservaring en in die ervaring sporen van Gods heil voor ons aan te wijzen.

In de dominicaanse zending, zo mag uit het bovenstaande blijken, hangen ontvankelijkheid en verkondiging, Gods belofte en hedendaagse interpretatie daarvan, studie en ervaring, heil van Godswege en menselijk geluk, ten nauwste samen. Men kan het ook anders zeggen: contemplatie en actie, beschouwing en overdracht vormen een twee-eenheid. Het komt niet aan op alleen maar contemplatie, zoals de grote monastieke ordes tot in de Middeleeuwen volhielden. Thomas van Aquino (1225-1274) brengt de dominicaanse zending en het goed recht ervan als volgt onder woorden: "Verlichten is beter dan alleen zelf het licht te bezitten [...], daarom is het beter aan anderen door te geven wat men heeft gecontempleerd, dan alleen maar zelf te contempleren."

Door de eeuwen heen heeft de dominicaanse zending haar beste momenten gekend, als zij zich bewoog op het grensvlak van ontvankelijkheid voor Gods heil en voor de verkondiging ervan. Het is niet altijd gemakkelijk geweest om een verbinding te leggen tussen concrete ervaringen van heil en onheil enerzijds en de belofte van Gods rijk anderzijds. Toch probeerden ze dat, mystici als Meister Eckhart en Catharina van Siena, theologen als

Thomas van Aquino, Marie-Dominique Chenu en Edward Schillebeeckx, mensenrechtenijveraars als Bartolomé de las Casas en Francisco de Vitoria, of iemand als Joseph Lataste die gedetineerde vrouwen nieuwe perspectieven bood of Dominique Pire die zich inzette voor vluchtelingen en de derde wereld. Ook de stichters van de dominicaanse zustercongregaties wilden Gods heil handen en voeten geven in onze samenleving. Deze rij kan met nog vele andere gestalten aangevuld worden.

Waar ook ter wereld mensen vandaag de dag hun inspiratie vinden in de dominicaanse traditie en deze inspiratie vormgeven in hun ontvankelijkheid voor menselijk heil en geluk, onheil en ongeluk en zoeken naar een betekenisvolle verbinding daarvan met Gods heil, delen zij in de dominicaanse zending. Dat gebeurt in het pastoraat, de zorg, het onderwijs, in jongerenwerk, het werken met gehandicapten, in vormings-, cursus- en bezinningswerk, het werk in de wereld van migranten en de interculturele en –religieuze contacten, in kunst en muziek, evengoed als in de (nieuwe) media en de publiciteit, de politiek en de wereld van de arbeid, in onderzoek, reflexieve arbeid, prediking en liturgie, in allerlei vormen van onderricht en overdracht en op nog vele andere manieren. Natuurlijk is hiermee niet gezegd dat datgene wat de dominicaanse zending voorstaat, uitsluitend gedragen wordt door mensen die zich in de specifiek dominicaanse traditie voelen staan. Gelukkig niet! Wel is het zo, dat mensen die zich in leven en werk verbonden hebben met deze traditie, deze zending in ieder geval tot hun opdracht en *way of life* rekenen. Dat geldt ook voor de dominicaanse projecten in Nederland en voor de mensen die daarin werken. De dominicaanse zending is daarom voor de projecten ook nu een blijvende stimulans en inspiratiebron.

3. De dominicaanse zending in de huidige Nederlandse context.

Ook in de Nederlandse maatschappelijke en religieuze context van vandaag is het zaak dat de dominicaanse zending op een vruchtbare manier een brug slaat tussen ontvankelijkheid en verkondiging, en tussen traditie en hedendaagse bestaanservaring en wel met het oog op het individuele en gezamenlijke heil en geluk van mensen in onze samenleving. Uiteraard krijgt die zending een speciale kleur in die huidige sociale context en heeft ze er met speciale uitdagingen en moeilijkheden te maken. In Nederland is de christelijke traditie er één te midden van andere religies en levensovertuigingen geworden. De kerken hebben veel minder invloed en gezag dan enige decennia terug. Er is veel religiositeit buiten de institutionele kaders te vinden; zeer veel mensen hebben de kerken de rug toegekeerd.

De actuele religieuze situatie kunnen we daarom als veelkleurig en divers omschrijven. Er is openheid voor en hang naar religie, behoefte aan richting en vraag naar zingeving. Mensen leven 'pluraal', met een continu vloeiende overgang van het ene levensgebied en de ene levensovertuiging naar de andere. Vele mensen stellen zelf hun eigen, individuele religieuze leefwereld samen en laten zich daarbij leiden door wat op dat moment het best bij hen past en hun het meest eigen is. Ze dulden geen absolute aanspraken van de kant van religieuze systemen. Wie gelooft en behoort tot een geloofsgemeenschap, maakt deel uit van een minderheid en maakt daarvoor vaak een bewuste keuze. Er is belangstelling voor kloosters en voor de activiteiten van religieuze ordes, omdat deze spiritualiteit en stilte vooropstellen en omdat zij een zekere vrijheid hebben ten opzicht van de kerkelijke hiërarchie.

Tegelijkertijd wordt in het publieke domein de discussie over religie soms eenzijdig en hard gevoerd, met veel uitgesproken meningen en weinigen die in diepere achtergronden van actuele kwesties (zoals: de multiculturele samenleving, de rol van religie in de samenleving en de politiek, het vinden en vormgeven van nieuwe religieuze woorden en symbolen) geïnteresseerd zijn.

We leven in een geïndividualiseerde samenleving die niet-temin behoefte heeft aan (verschillende vormen van) gemeenschap en aan onderlinge betrokkenheid. Maar tegelijkertijd lijkt het wel of gemeenschappen opnieuw moeten worden uitgevonden. Dit geldt voor gemeenschappen binnen en buiten de kerken, op internet en voor incidentele gemeenschappen.

Onze samenleving is in religieus opzicht (en ook in vele andere opzichten!) geïndividualiseerd. De gevolgen daarvan ondervindt de dominicaanse beweging, samen met de rooms-katholieke kerk en de andere kerken. Het is de taak van de dominicaanse beweging om zich nadrukkelijk met deze ontwikkeling te confronteren en nieuwe wegen te (helpen) vinden. In veel kerkelijke kringen bestaat de neiging om de individualisering te negeren en om naar veiligheid te zoeken; voor nieuwe problemen draagt men vaak oplossingen aan die bij een voorgaande situatie horen.

Het religieuze en levensbeschouwelijke landschap in Nederland dat hier heel kort geschetst wordt, staat niet op zichzelf, maar hangt samen met een spanningsverhouding tussen het individu enerzijds en de samenleving en politiek anderzijds.

Vele mensen voelen zich aangetrokken tot idealen van mondigheid en eigen keuzen in leven en werk. De overheid speelt hier op in en vraagt aan burgers steeds meer om in leven en werk 'zelfredzaam' te zijn. Deze oproep gaat gepaard met de claim dat de overheid steeds minder voor alle sociale terreinen kan zorgen.

Het ideaal van zelfredzaamheid en de dwang voortdurend keuzen te moeten maken vallen veel mensen echter zwaar, soms te zwaar.

Deze ontwikkelingen wijzen erop dat er iets fundamenteels ontbreekt in de samenleving en in het leven van veel mensen: een visie op het belang van gemeenschap en verbondenheid en, nog belangrijker, op wat het *algemeen belang* betekent in een mensenleven en de samenleving, een visie kortom op het goede samen leven, nationaal, maar ook internationaal. Bovendien maken deze tendensen dat het mensen vaak ontbreekt aan handelingsperspectieven om te gaan leven voor een religieuze en sociale werkelijkheid die 'meer is dan zichzelf'.

Op dit moment en in onze context is de dominicaanse zending geroepen om mensen te stimuleren in theorie en praktijk te zoeken naar dit 'meer dan zichzelf': het goede en gelukkige menszijn, sociaal, politiek, religieus, ethisch. Kortom een religieuze en een sociale werkelijkheid die het individu overstijgen. Daarbij kan men zich laten inspireren door meerdere religieuze tradities, in elk geval ook door wat de christelijke en dominicaanse traditie hierover te zeggen heeft.

De antennes nauwkeurig afstellen op deze ontwikkelingen, in al hun aspecten en paradoxen, en aandacht hebben voor de heilloze, maar ook hoopvolle ontwikkelingen daarbinnen: dat is de opdracht voor dominicaanse ontvankelijkheid en contemplatie. En er samen met mensen over nadenken en er in concreto antwoorden op proberen te geven op sociaal, politiek, religieus en levensbeschouwelijk vlak, is een taak voor de dominicaanse verkondiging. Op die manier kan de dominicaanse zending in onze context en ons tijdsgewricht richting krijgen, een eigen en herkenbaar profiel. Bij zo'n profiel kunnen mensen baat hebben, het kan mensen aantrekken. De dominicaanse projecten kunnen daar in belangrijke mate aan bijdragen.

4. De dominicaanse projecten en hun relatie met het DPN

De dominicaanse zending heeft in Nederland in belangrijke mate vorm gekregen in zogenoemde 'projecten'. Het gebruik van deze aanduiding op dominicaans erf is eigenzinnig. Anders dan gebruikelijk worden ermee geen tijdelijke activiteiten bedoeld die erop gericht zijn specifieke problemen op te lossen of concrete doelen te bereiken.

Bij dominicaanse projecten gaat het om:

- een zelfstandige organisatie
- met een eigen bestuur dat verantwoordelijk is voor de inhoudelijke, organisatorische en financiële gang van zaken
- en een of meer medewerkers die al dan niet bezoldigd onder verantwoordelijkheid van dit bestuur concrete activiteiten ondernemen
- die erop gericht zijn (een) aspect(en) van de dominicaanse zending te realiseren.

De dominicaanse zending krijgt vorm in een concrete context en als respons op een concrete situatie. Dominicaanse bestuursstructuren zijn er daarom op gericht de inzichten van dominicaanse mensen in de eigentijdse situatie, in de wijze waarop deze in het licht van het evangelie te lezen valt en in wat dit voor het handelen betekent, op productieve wijze bij elkaar te brengen. In onderling overleg en op basis van zowel dromen en visioenen als de praktische mogelijkheden en beperkingen worden dan concrete plannen gemaakt en uitgevoerd.

Anders gezegd, de dominicaanse bestuursstructuur is 'subsidiar': zoveel als mogelijk wordt gedaan door direct bij een context of situatie betrokkenen. Deze betrokkenen dienen zich tegelijkertijd bewust te zijn dat zij in verbondenheid met anderen

op andere plaatsen de dominicaanse zending vormgeven. De verantwoordelijkheid die dit impliceert dient in hun beraadslaging en hun gedrag tot uitdrukking te komen. Dominicaanse projecten kunnen zich niet eenzijdig richten op het eigen voortbestaan en hun activiteiten in dienst daarvan stellen. Doen zij dit wel, dan houden zij op een bijdrage te leveren aan de dominicaanse zending als geheel en zijn zij niet langer dominicaanse projecten te noemen.

Als vormgeving van de subsidiaire bestuursstructuur hebben dominicaanse projecten een eigen bestuur dat in alle opzichten verantwoordelijk is voor het betreffende project. Zoals eerder vermeld is het DPN opgericht om “het voortbestaan van de dominicaanse zending in Nederland te waarborgen... door het ontwikkelen, steunen en stimuleren van projecten en activiteiten van de dominicaanse beweging”. Deze opdracht geeft het DPN vorm door toezicht te houden op en ondersteuning te bieden bij het realiseren van (een) aspect(en) van de dominicaanse zending door de dominicaanse projecten.

Het DPN heeft slechts bemoeienis met projecten die zichzelf geheel verstaan als dominicaans en dat ook zijn volgens de criteria die het DPN hiertoe hanteert. Uiteraard kunnen dominicaanse projecten op allerlei manieren – inhoudelijk, organisatorisch, financieel – met andere dan dominicaanse organisaties en mensen samenwerken, maar het DPN beoordeelt of zij als geheel kunnen worden aangemerkt als een dominicaans project.

Het DPN vervult ten opzichte van de dominicaanse projecten de volgende taken. Het DPN

- beoordeelt of en stimuleert dat de dominicaanse projecten hun doelstelling op vruchtbare wijze verstaan als realisering van (een) aspect(en) van de dominicaanse zending;

- beoordeelt of en stimuleert dat de dominicaanse projecten hun activiteiten zodanig organiseren en financieren dat de beschikbare middelen optimaal worden ingezet ten dienste van deze doelstelling;
- besluit of het op basis van dit oordeel kan overgaan tot het subsidiëren van (delen van) het eventuele exploitatietekorten van dominicaanse projecten.

Doordat het DPN bij de start de rol van subsidieverstrekker aan de dominicaanse projecten heeft overgenomen van de besturen van de verschillende dominicaanse geledingen, is soms het beeld ontstaan dat het DPN een instantie is waar projecten subsidie kunnen krijgen. Inderdaad verstrekt het DPN subsidies, maar dit is een concretisering en toespitsing van de opdracht de voortgang te waarborgen van de dominicaanse zending in Nederland.

In beginsel kan het DPN zijn toetsende en stimulerende rol ook spelen ten aanzien van dominicaanse projecten die geen subsidie behoeven. Dit doet het DPN op dit moment niet, maar het beraadt zich over de wenselijkheid, de mogelijke vormgeving en de praktische haalbaarheid ervan. Ook meer in het algemeen valt het niet uit te sluiten dat het DPN zich in reactie op toekomstige ontwikkelingen moet herbezinnen op de taken die het te vervullen heeft. Steeds zal hierbij zijn opdracht “het voortbestaan van de dominicaanse zending in Nederland te waarborgen... door het ontwikkelen, steunen en stimuleren van projecten en activiteiten van de dominicaanse beweging” leidend zijn.

Op 1 januari 2013 is de bestuurlijke relatie tussen het DPN en de besturen van de projecten *in concreto* als volgt vormgegeven:

- Voor elk dominicaans project wijst het DPN-bestuur uit zijn midden één of meer contactpersonen aan om de ontwikkelingen binnen het betreffende project te volgen, ervoor te zorgen dat het DPN van deze ontwikkelingen op de hoogte is en zich

er desgewenst over uit kan spreken, en op- en aanmerkingen vanuit het DPN door te geven aan de besturen van de projecten.

- Uiterlijk 1 november leggen de projecten de plannen voor het komende jaar aan het DPN voor, alsmede een begroting en een daarop gebaseerd verzoek tot subsidiëring. Het DPN toetst of de plannen op geloofwaardige en vruchtbare wijze vorm geven aan (een) aspect(en) van de dominicaanse zending, beoordeelt de deugdelijkheid van de begroting en besluit – mede in het licht van de eigen financiële situatie en de afspraken die er met andere projecten zijn gemaakt – al dan niet over te gaan tot de gevraagde subsidiëring, of tot subsidiëring voor een lager bedrag. Hierbij stelt het DPN – uiteraard in redelijkheid – vast welke gegevens in welke vorm door de besturen van de projecten moeten worden aangeleverd wil een subsidieaanvraag in behandeling worden genomen.
- Uiterlijk 1 mei sturen de projecten het inhoudelijk en financieel jaarverslag van het voorafgaande jaar naar het DPN. Het DPN vormt zich een oordeel over de vraag of en in hoeverre de eerder ingediende plannen zijn gerealiseerd en in hoeverre daadwerkelijk is vormgegeven aan (een) aspect(en) van de dominicaanse zending. Het DPN vormt zich tevens een oordeel over de vraag of er verantwoord financieel beleid is gevoerd en de door het DPN verstrekte subsidie op de juiste wijze is ingezet.
- Het DPN neemt het inhoudelijk jaarverslag ter kennis en gaat desgewenst naar aanleiding ervan via de contactpersonen in gesprek met het bestuur over de invulling van de dominicaanse zending door het betreffende project.
- Het financieel jaarverslag en de jaarrekening wordt door het DPN al dan niet goedgekeurd. Hierbij stelt het DPN – uiteraard in redelijkheid – vast welke gegevens in welke vorm in (de toe-

lichting op) het financieel jaarverslag moeten zijn opgenomen, wil het DPN tot goedkeuring kunnen overgaan. Bij vragen of problemen treedt het DPN in overleg met het bestuur van de het betreffende project. Financieel jaarverslag en jaarrekening moeten door het DPN voor 1 juli zijn goedgekeurd, wil de toegekende subsidie ook de tweede helft van het jaar worden uitbetaald.

Vanuit de opdracht de toekomst van de dominicaanse zending in Nederland te waarborgen, acht het DPN zich op bijzondere wijze verantwoordelijk voor de samenwerking tussen de dominicaanse projecten. De projecten hebben aangegeven op dit punt behoefte te hebben aan nadere ondersteuning.

Met betrekking hiertoe gelden de volgende afspraken:

- Eén maal per jaar vindt onder voorzitterschap van het DPN een overleg plaats tussen het DPN en de besturen van alle dominicaanse projecten. Per project worden naar dit overleg twee bestuursleden en een staf lid afgevaardigd.
- Met een in beginsel door henzelf te bepalen regelmaat overleggen de leidinggevenden binnen de dominicaanse projecten over zaken die hen gezamenlijk aangaat, zoals onderlinge samenwerking en afstemming van activiteiten, gemeenschappelijke PR of scholing van nieuw personeel, vrijwilligers en bestuursleden in de dominicaanse traditie. Het DPN-bestuur benoemt uit zijn midden minimaal één lid tot portefeuillehouder samenwerking, met onder meer als opdracht dit overleg van leidinggevenden bij te wonen en daarin een stimulerende rol te spelen. Het DPN is bereid op basis van een ingediende begroting bij te dragen aan de kosten van dit overleg en is bovendien bereid op basis van concrete plannen de extra kosten te subsidiëren waartoe nauwere samenwerking tussen de projecten zou kunnen leiden.

- Het overleg van leidinggevendenden ontwikkelt in ieder geval plannen voor een tweejaarlijkse conferentie rond (een) voor de dominicaanse zending in de context van de hedendaagse Nederlandse samenleving en cultuur vita(a)l(e) thema('s). De conferentie dient de ontwikkeling van een gemeenschappelijke en actuele visie op de dominicaanse zending, binnen de dominicaanse projecten en binnen de dominicaanse beweging als geheel. Het DPN is bereid op basis van concrete voorstellen deze conferentie te subsidiëren.

5. Projectcriteria dominicaanse projecten

Met hetgeen voorafgaand aan deze paragraaf is geschreven als basis, zijn de hieronder beschreven projectcriteria vastgesteld. Deze projectcriteria worden gebruikt voor de beoordeling van bestaande en nieuwe projecten en de toekenning van subsidie.

De criteria maken onderdeel uit van de beleidscyclus en zullen regelmatig ter sprake komen in de overleggen met de projecten.

Het DPN subsidieert in principe aanvullend op de eigen inkomsten van het project en op andere verkregen subsidies. Er wordt nadrukkelijk gesteld dat het DPN geen subsidie verleent ten bate van het onderhoud en in stand houden van gebouwen.

1. Dominicaanse visie

Het project vindt zijn inspiratie in de dominicaanse traditie en heeft een aantoonbare dominicaanse visie. Dit laat het project zien in het beleidsplan en de inhoudelijke jaarverslagen. Het heeft een duidelijk zicht op de eigen positie binnen de actuele religieuze en maatschappelijke situatie in de huidige en toekomstige tijd.

Het laat zien op welke wijze mensen gestimuleerd worden om in theorie en praktijk een eigen weg te zoeken in de bredere religieuze en sociale werkelijkheid.- Het project geeft aan wat zijn meerwaarde is, welke kansen en bedreigingen er zijn voor het project en hoe het project zich verhoudt tot vergelijkbare lokale en landelijke initiatieven. Het project geeft een overtuigend beeld van zijn eigen ontwikkeling in de nabije toekomst.

2. *Activiteiten*

De activiteiten van het project dienen te allen tijde in relatie te staan tot de dominicaanse visie. Het project dient aantoonbaar bij te dragen aan het vergroten en verstevigen van tenminste één van de volgende dominicaanse pijlers.

- **Verkondiging:**
Vanuit het besef gezonden te worden en vanuit het heil in Jezus van Godswege getuigen en onder woorden brengen. Geworteld in een voortdurende dialoog met mensen en met het evangelie. De boodschap van het evangelie verwoord in de vormen en praktijken van deze tijd.
- **Studie:**
Het leren lezen van de tekenen van de tijd, zoeken naar waarheid en echtheid, het zich laten aanspreken door het Mysterie en zelfstandig vormgeven van de eigen religiositeit.
- **Gebed en liturgie:**
Creëren van momenten en (tijdelijke) plaatsen van stilte, bezinning en vieren.
- **Gemeenschapsleven:**
Bijdragen leveren aan verschillende vormen van gemeenschap in leven, werk en gebed, en gericht op broeder- en zusterschap en op het individuele en gezamenlijke heil en geluk van mensen in onze samenleving.

Er wordt door het project voortgebouwd op de lijnen die uitgezet worden tijdens de verschillende beraadslagingen over de dominicaanse zending.

In het beleidsplan geeft het project aan wat het met zijn activiteiten minimaal wil bereiken. Het is daarnaast in staat om aan te geven wat minimaal aan kwaliteit en kwantiteit bereikt dient te worden om door te kunnen gaan met de activiteiten. De bereikte resultaten van de activiteiten worden weergegeven in het jaarverslag en de consequenties hiervan zijn duidelijk zichtbaar in de plannen voor de daaropvolgende jaren.

3. Organisatie en structuur

Het project heeft een duidelijke rechtsvorm en organisatiestructuur waaruit blijkt dat het een voortbestaan in de tijd kan garanderen.

Het bestuur van het project is verantwoordelijk voor het project en draagt verantwoording af over de verkregen subsidiegelden en de gemaakte keuzes aan het DPN.

Het project beschikt over voldoende realiteitszin, een breed draagvlak in de plaatselijke situatie, bestuurskracht, uitvoeringscapaciteit, bekwaamheid en deskundigheid om het project te monitoren, te evalueren en bij te sturen. Evaluatie en bijsturing is als deelactiviteit opgenomen in het project.

Bestuursleden en (on)betaalde krachten van het project zijn bekend met het dominicaanse gedachtengoed, dan wel bereid om zich hierin verder te scholen.

Het project heeft een democratische structuur, wat blijkt uit de eigen organisatiestructuur als ook uit de manier waarop de dialoog wordt aangegaan met deelnemers, andere organisaties en de maatschappij.

Het maakt gebruik van externe samenwerkingsrelaties, binnen en buiten de dominicaanse beweging.

4. *Financiën*

Het project streeft ernaar de eigen financiële zelfstandigheid te vergroten en geeft concreet de aspecten aan die ervoor zorgen dat het project zich in de toekomst zal kunnen handhaven. Er zijn aantoonbare inspanningen ten aanzien van fondswerving en andere (lokale) subsidiebronnen. Deze worden, met de uitkomsten daarvan, beschreven in het jaarverslag.

Het project geeft inzicht in de financiële gegevens in relatie tot de doelstellingen door het op tijd verstrekken van jaarverslagen en jaarrekeningen, bij voorkeur met accountantscontrole.

Het project dient op tijd een gespecificeerde en volledige begroting in met een duidelijke verantwoording, waaruit blijkt dat het project financieel haalbaar is en waarin gemaakte keuzes worden onderbouwd vanuit een middellange termijn visie.

5. *Samenwerking in dominicaans verband*

Het project is een vitaal element in het proces van de dominicaanse traditie en draagt bij aan de voortgang van die traditie. Dit doet het project onder meer door aantoonbaar samen te werken met andere dominicaanse projecten, geloofsgemeenschappen, broeders, zusters en/of leken, bijvoorbeeld op gebied van programmaontwikkeling/-aanbod, afstemming en PR.

Het project neemt deel aan gezamenlijke bijeenkomsten van DPN en projecten. Daarnaast is het actief betrokken bij de organisatie van gezamenlijke dominicaanse activiteiten die de eigen missie van het project kunnen overstijgen.